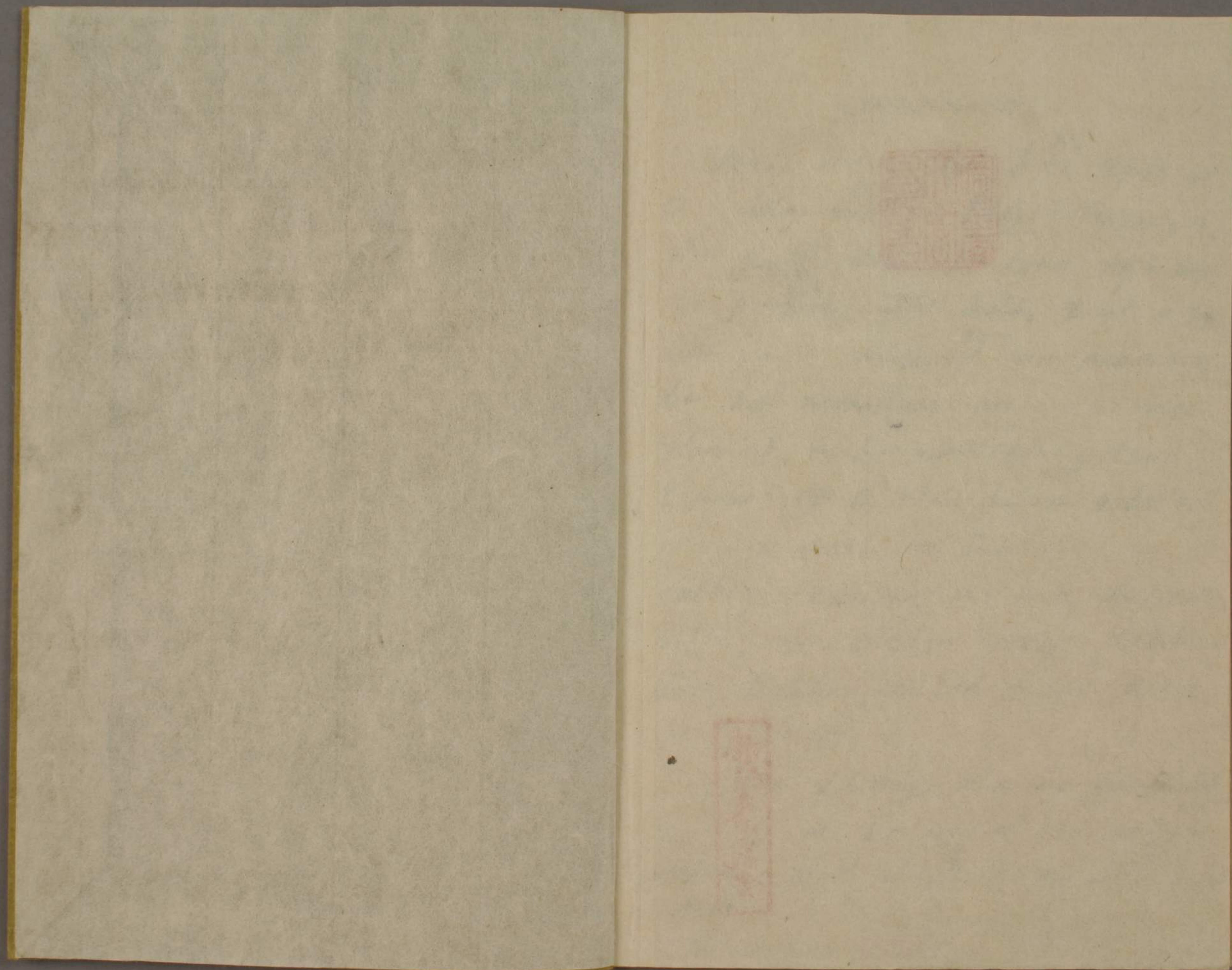

洋学文庫
文庫 8
C 564

蘭書抜書

筆者不明

42-9279

Reeds eenigen tijd bezig zijnde met
de vertaling van het Kleinste Taywan boek
van g. v. d. Combrink, kwam mij in handen
het programma Doel doel, tergel. in het
leest gidsen, inhoudende een aanbeveling
tot het vertoondigen van een bevoorrecht
Handboek, in het neerlandische gysel
wistende op de Natuur en sticht land
van de mensche, en bevattende een
voldoende bespreking der meest voorkomende
ziekten, van erkende oorzaken, tekenen,
loop, toesallen, en een nodigste manier
van behandeling.

De belofte van een geneeskundig
gen werk in het oogen van mij de gelyke
gelyke hulpe, valke ik mij worden aan
STUKKING

¹¹ gspreekt, de boerstopper ¹² deurtou bijen
 te verzaamen en de bevruchting te be-
 waaren. Dan de mogelijkheid van de
 gewijze dat hande ¹³ beknopt, mijne ongenue,
 zame ¹⁴ verrijng, de eenige ¹⁵ waer gids, tot
 tot het verhaalen van een ¹⁶ zoodanig
 Handboek; en de afkeer, m ¹⁷ met glande
 deken te ¹⁸ ptoeren, waer ¹⁹ too vele be-
 schrijvanden, welke mij van de ²⁰ onderneeming
 leden afken, en bij de ²¹ eerst begonne
 taak bepalen.

Mij ²² ~~verbaast~~ ²³ verbaast harden, dat de
 loof mij afgemerkte ²⁴ betaling aan niemand
 beter konde worden ²⁵ afgeveugen, dan aan
 mannen, wie de ²⁶ inderhouding der gezin-
 de en het ²⁷ heil, des vaderlands ter ²⁸ waer-
 keid

¹ Groot, neem ik de ² rijkheid van ³ bladen
 die ⁴ in gering offer van ⁵ d'licht hoop
 art ⁶ bij aan- ⁷ e- ⁸ bidden, en ⁹ wipre ¹⁰ hertelijk
 dat ¹¹ het ¹² welke met ¹³ afgewallen moge
 worden aangenomen.

ik heb de eer mij te noemen
 J.W.E. de Koning, ¹⁴ Gint ¹⁵ ~~van~~ ¹⁶ ~~de~~ ¹⁷ ~~aan~~
 Dienaar ¹⁸ ~~van~~ ¹⁹ ~~de~~ ²⁰ ~~aan~~
 Soer ²¹ ~~van~~ ²² ~~de~~ ²³ ~~aan~~ 1817.

ik men hij gij hij hij

VOORREDE
van den
VERTALER
voor den
eersten Druk.

De belangrijke verbeteringen, welke de geneeskunde als voortgang in kennis in de laatste jaren gemaakt heeft, moeten noodwendig de aandacht van een hem zeker bekwame geneesheer tot zich trekken. Hier van ons kan ook het gevolg dat onderpleide beoemde mannen de moeijelijke taak van zijn was om dit zijn grooten voorraad het walle van het alpe te krachten, en langs zijn weg een nuttig en bruikbaar geheel voort te brengen.

De groote stool keur is het getal der meer dit en meer die grootere werken, ook weinig inhoud onderhouden zijn of zo ke een gunstige wijze, als het klonijf Tayrubell, zod g. v. instreeft verschuldigd.

Bij een nauwkeurig onderzoek zal men spoedig ontwaan, dat de wijzen van dit handboek gerust tot oogmerk had om het nuanc en ontwik of voortdruyge, meer zijn taak bepaalde alle, door het vra en behalve meer de later in de krachten wijze, in een veel matig orde aftegeven, en dit in aan komende en na min bedrijven geneesheer een handleiding te bekolgen, welke hem in de meest belangrijke omstandigheden tot

een ^{抄本} handboek ^{抄本} welke ^{抄本} kunnen ^{抄本} zijn.
Hoe ^{抄本} kan hij ^{抄本} zijn ^{抄本} weten, dat
de ^{抄本} meer ^{抄本} er ^{抄本} is, ^{抄本} is ^{抄本} de
handleiding ^{抄本} gelyk ^{抄本} onbetreft ^{抄本} van ^{抄本} de
geloof ^{抄本} hij ^{抄本} tot ^{抄本} aan ^{抄本} den ^{抄本} meesten ^{抄本} kans.
Dat ^{抄本} jongere ^{抄本} er ^{抄本} van ^{抄本} een ^{抄本} salmaty
betreft ^{抄本} handboek, ^{抄本} hetwelk ^{抄本} de ^{抄本} voornaamste
praktijke ^{抄本} zaken, ^{抄本} kort ^{抄本} en ^{抄本} oerredig ^{抄本} doot
gedragen, ^{抄本} behoudt ^{抄本} geen ^{抄本} geringe ^{抄本} voorbeelden ^{抄本} te
de ^{抄本} moogsten. De ^{抄本} brenna ^{抄本} waer ^{抄本} is ^{抄本} de
Schrijver ^{抄本} heeft, ^{抄本} waer ^{抄本} voornamelijk ^{抄本} de
voortreffelijke ^{抄本} zaken ^{抄本} van ^{抄本} eenen ^{抄本} idee ^{抄本} hant,
van ^{抄本} weten, ^{抄本} Hall, ^{抄本} Telle, ^{抄本} Tengel, ^{抄本} Dierland,
Reil, ^{抄本} in ^{抄本} de ^{抄本} mannen ^{抄本} welke ^{抄本} de
geneskerne ^{抄本} middelen ^{抄本} den ^{抄本} meesten ^{抄本} arbeid
verhoedigd ^{抄本} is.

Zonder ^{抄本} te ^{抄本} doot ^{抄本} in ^{抄本} 400 ^{抄本} hoof,

gepreste ^{抄本} leestellingen ^{抄本} van ^{抄本} bloot ^{抄本} en
andere ^{抄本} brenna ^{抄本} de ^{抄本} geneskerne ^{抄本} zaken
streeft ^{抄本} te ^{抄本} laten ^{抄本} weglopen, ^{抄本} en ^{抄本} kan ^{抄本} enig
de ^{抄本} min ^{抄本} aandeel ^{抄本} te ^{抄本} nemen ^{抄本} in ^{抄本} de ^{抄本} kortige
toetogelingen ^{抄本} van ^{抄本} beide ^{抄本} partijen, ^{抄本} hant
hij ^{抄本} het ^{抄本} doot ^{抄本} plichtmatiger ^{抄本} om ^{抄本} met ^{抄本} besaard
heid ^{抄本} de ^{抄本} beslijping ^{抄本} van ^{抄本} het ^{抄本} pleit ^{抄本} oetendert.
bij ^{抄本} de ^{抄本} vertuiging ^{抄本} van ^{抄本} beide ^{抄本} al ^{抄本} te ^{抄本} hant
vrijgast ^{抄本} want ^{抄本} de ^{抄本} tegenwoordig ^{抄本} en ^{抄本} oet
van ^{抄本} dit ^{抄本} werk ^{抄本} zijn ^{抄本} buiten ^{抄本} geboon ^{抄本} groot
gintje ^{抄本} heeft ^{抄本} de ^{抄本} stellen ^{抄本} geen ^{抄本} moeite
gepaard ^{抄本} om ^{抄本} sommige ^{抄本} gedingen ^{抄本} oetendert,
sommige ^{抄本} leibbel ^{抄本} ken ^{抄本} nigh ^{抄本} hant ^{抄本} nake ^{抄本} te ^{抄本} bepalen,
sommige ^{抄本} sentijde ^{抄本} by ^{抄本} de ^{抄本} meesten ^{抄本} vaker ^{抄本} te
ontwikkele, ^{抄本} in ^{抄本} de ^{抄本} oetendert ^{抄本} te
ker ^{抄本} te ^{抄本} hant, ^{抄本} kortom ^{抄本} kan ^{抄本} het ^{抄本} gehele ^{抄本} werk
een ^{抄本} meeste ^{抄本} volkomenheid ^{抄本} te ^{抄本} oetolgen.

een geschiedkundig handboek, men
loofddadig altoos zijn. In een
komende uitdrukking in voorkome de om-
standigheden toe gids te zijn, met
niet telkens naar de heiligen in mijn
denkbellen van nederlandsche man,
men gemengden worden, en wellicht is
daarin ook de rede te vinden, waarom
dit werk boeke onbekend van gelijken stam,
het eenen zoo bijzonderen bijbel en al
gemeene geschiedkundig heeft nagevolgd.

Maar die de geschiedenis hier ontdekt
houdt, dat het de geschiedenis van eenen wijze
is, die in al eenen niet werkzaam zijn
niet om het naar een heiligen en
te schrijven, zoo lang door de waarheid
en eigen ontdeking niet nagevolgd

een, geleefde bij goede berisping te hebben
verdien. En het van de nederlandsche be-
namen. Der tijden beken te hebben.

Maar het is het door door beide van
er in welke moedertand die in voortreff-
lijke wijzen voortpanden zijn, welke men
als de nederlandsche handelingen goede kunnen
bepreken, waarom ik eerst van de
goddanie van mijn geschiedkundige land-
genooten, die hier tot de beoeffening
van hunne moedertand alleen bepaald,
geenen ondienst te hebben doen, zoo
hier ook dit werk in nederlandsche ge-
raad aan te beken.

Maar het is mijn voorreken mogelijk
de zaak, maar de belangrijkheid van
het onderwerp was het mij een lotfel

genoug om de vertaling te bevestigen
inlaan ook. Dit mijn get. ^{ik te} ^{vroegingen}
te nader kennis en beproef ^{van het}
edel geneeskundig stuk hier in lande ^{dit}
mocht toeblijven, dan had ik mij op een
voldonde wijze beloofd aarden, voor de
even welke ik aan de vertaling overzien
bestud heb.

Diemen,
Leidschendam 1812.

VOORBERICHT

van den

VERTALER

van den
Tweeden Druk.

Wij waren waverde kennis ^{van} ^{de} ^{genooten} ^{van}
den Tweeden Druk des eersten deels van
dit geneeskundige handboek, bij een
soort van ^{de} ^{van} ^{voor} ^{de} ^{vele} ^{en} ^{andere} ^{soorten}
van handboeken, betrekkelijk tot genees-
kundige stuk moet het inderdaad bij
een vertaler en ^{die} ^{geest} ^{van} ^{gering}
genoege ⁱⁿ ^{zichten}, wanneer men aan

werken door kinne ¹²⁸ volgen in het liest
geyten die bijnal ¹²³ niet om te ¹²² draagen
welke nu ¹²¹ het geuytig ¹²⁰ oordeel van
beveyle beoedelaars ¹¹⁹ eenen ¹¹⁸ bijlike ¹¹⁷ aart
sprack maken. Het ¹¹⁶ was ¹¹⁵ loof mij, ik
bekende ¹¹⁴ die ¹¹³ gaarne, niet ¹¹² onderpilling ¹¹¹ die
den mond van ¹¹⁰ onderpilingen ¹⁰⁹ waardige
mannen van ¹⁰⁸ tijd tot ¹⁰⁷ tijd te ¹⁰⁶ volnemen,
dat het ¹⁰⁵ geuykerdige ¹⁰⁴ handboek van
constitue, zoo ¹⁰³ wil in ¹⁰² de ¹⁰¹ wijze van
voordragt ¹⁰⁰ als ⁹⁹ behandeling ⁹⁸ der ⁹⁷ stoffen in
meer ⁹⁶ dan ⁹⁵ een ⁹⁴ op ⁹³ te ⁹² gele ⁹¹ soetzelike
werken ⁹⁰ die ⁸⁹ soek ⁸⁸ der ⁸⁷ veldent. ⁸⁶ en ⁸⁵ het
spandig ⁸⁴ verta ⁸³ van ⁸² het ⁸¹ eerste ⁸⁰ deel
kan ⁷⁹ daarvan, ⁷⁸ zoo ⁷⁷ ik ⁷⁶ mij ⁷⁵ niet ⁷⁴ bed-
rieg, ⁷³ enigken ⁷² geteigen ⁷¹ ik ⁷⁰ heb ⁶⁹ mij
bij ⁶⁸ den ⁶⁷ herdrick ⁶⁶ van ⁶⁵ dat ⁶⁴ deel ⁶³ de
van

de ¹²⁸ verde ¹²⁷ Hoogderijne ¹²⁶ vrogate ¹²⁵ blind
en ¹²⁴ zekhar ¹²³ ook ¹²² da ¹²¹ brandelingen ¹²⁰ en
bijvoingen ¹¹⁹ gemaakte, ¹¹⁸ welke ¹¹⁷ daar ¹¹⁶ in ¹¹⁵ voort
komen. ¹¹⁴ Dat ¹¹³ de ¹¹² wijze ¹¹¹ hark ¹¹⁰ gebraken
aan ¹⁰⁹ kin ¹⁰⁸ voelgels ¹⁰⁷ deel, ¹⁰⁶ namelijk ¹⁰⁵ de
glenken ¹⁰⁴ van ¹⁰³ een ¹⁰² handboek ¹⁰¹ niet ¹⁰⁰ te
wijd ⁹⁹ niet ⁹⁸ te ⁹⁷ stellen, ⁹⁶ na ⁹⁵ stem ⁹⁴ bij ⁹³ elke
nuwe ⁹² vrogate ⁹¹ gebreik, ⁹⁰ gemaakte
heft ⁸⁹ van ⁸⁸ latere ⁸⁷ ontdekkingen, ⁸⁶ horden
getruid ⁸⁵ onder ⁸⁴ andere ⁸³ de ⁸² behandeling
van ⁸¹ de ⁸⁰ vrogate. ⁷⁹ hoe ⁷⁸ veel ⁷⁷ ik ⁷⁶ ginyer
hadde ⁷⁵ bij ⁷⁴ de ⁷³ bepruiging ⁷² der ⁷¹ geuykerdige
behandeling ⁷⁰ der ⁶⁹ korsts ⁶⁸ der ⁶⁷ kranen ⁶⁶ veldent
gebrue ⁶⁵ te ⁶⁴ kennen ⁶³ maken, ⁶² van ⁶¹ de ⁶⁰ drie
merntende ⁵⁹ behandeling ⁵⁸ van ⁵⁷ den ⁵⁶ veldent
stelijken ⁵⁵ gemyker ⁵⁴ van ⁵³ den ⁵² konde, ⁵¹ zoo
moet ⁵⁰ ik ⁴⁹ dan ⁴⁸ van ⁴⁷ off ⁴⁶ kin ⁴⁵ vordien

ik deelde te laat ont-²ving en de
betaling van het handboek van ²commissie
te ²me, geboerd was, ik had mij
wel halven slechts bepaald om van
deze ²negestwintig en niet minder
terlijkt ²verstaande verhandeling, bij wijze van
aanmerking, gewag te maken, en de
lezing daarvan bijzonder aan te ²plijten.
moge dit ²uitspraak van die ²gereguleerde
handboek ²een telyde ²ginstig ²oerhaal
te ²beurt ²vallen als de ²volige ²genoten
hebben, dan heb ik alle ²verkenen ²te ²geleken,
dat de ²door mij bestude ²even ²ook ²voel
andere ²kantgenoten ²niet geheel ²achteloos
zullen ²gemest ²zijn.

Baarn,
Hooimaand 1824.

de redacteur.

